

Prof. dr hab. n. med. Irena Krupka-Matuszczyk
Śląska Wyższa Szkoła Medyczna w Katowicach

Katowice, 17.10.2019 r

Recenzja

rozprawy na stopień doktora nauk medycznych lek. Ewy Szczepockiej pt: Parametry kardiometaboliczne u osób z depresją jednobiegunową.

Przedstawiona mi do oceny praca została wykonana pod kierunkiem naukowym Pana dr hab. n. med. Adama Wysokińskiego w Klinice Psychiatrii Wieku Podeszłego i Zaburzeń Psychotycznych w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi na Wydziale Nauk o Zdrowiu.

Recenzowana rozprawa ma układ typowy dla pracy doktorskiej i posiada wszystkie wymagane elementy strukturalne. Została napisana bardzo starannie pod względem edytorskim, dobrą polszczyzną, nie zauważyłam błędów stylistycznych czy ortograficznych.

Liczy 162 strony i obejmuje 9 rozdziałów wraz ze streszczeniem w j. polskim i angielskim, piśmiennictwem, spisem tabel i rycin. Od strony 129 dysertacji umieszczone zostały tabele i ryciny. Piśmiennictwo obejmuje 283 pozycje i uwzględnia nieliczne (26) publikacje polskojęzyczne, co świadczy o nowoczesności ocenianego badania. Większość prac została opublikowana w okresie ostatnich lat. Bibliografia przedmiotu jest dobrze dobrana i zacytowana w tekście pracy. Badanie uzyskało zgodę Komisji Bioetycznej UM w Łodzi nr RRN/87/14/KB.

Podjęty przez Doktorantkę temat jest bardzo ważny i aktualny ze względu na wzrastającą liczbę zaburzeń metabolicznych wśród chorych z rozpoznaniem depresji, a praktyczne zalecenia wynikające z uzyskanych wyników pomogą monitorować czynniki ryzyka sercowo-naczyniowego w terapii i konieczność zmiany nawyków żywieniowych u tego rodzaju chorych przez psychiatrów i lekarzy rodzinnych.

Doktorantka znakomicie charakteryzuje obecny stan wiedzy dotyczący depresji etiologii, obrazu klinicznego, przebiegu, rokowania i terapii we wstępie i w pierwszym rozdziale. W ostatniej części pierwszego rozdziału opisuje zaburzenia metaboliczne, które występują u pacjentów z rozpoznaniem depresji jednobiegunowej.

Rozdział drugi zawiera 3 cele badawcze, które są następujące:

1. Ocena ryzyka sercowo-naczyniowego w grupie osób z depresją jednobiegunową w porównaniu z grupą kontrolną.
2. Szczegółowa ocena parametrów kardiometabolicznych (pomiar antropometryczne, skład masy ciała, badania laboratoryjne) u osób z depresją jednobiegunową w porównaniu z grupą kontrolną.
3. Ocena konsekwencji klinicznych oraz predyktorów wyżej wymienionych parametrów.

Rozdział trzeci stanowi opis badanej grupy z danymi demograficznymi i dokładnie zostały podane badania laboratoryjne, pomiary antropometryczne, skład ciała. Do oceny aktywności fizycznej, senności, apetytu i pragnienia Doktorantka użyła 10 punktowej wizualnej skali analogowej, zaś apetyt i ryzykowne niedożywienia dodatkowo oceniała przy użyciu kwestionariusza Short Nutritional Assessment Questionnaire (ANAQ). Znakomicie zostały opisane wskaźniki aterogenności.

Metodologię przeprowadzonego badania włącznie z przyjętą metodą oceny statystycznej wyników opisuje Badaczka w kolejnym rozdziale. Do analizy statystycznej wykorzystywała program STATA 15.1.

W badaniu wzięło udział 238 dorosłych osób, w tym 85 stanowiło grupę badaną (15 mężczyzn i 70 kobiet), a grupą kontrolną były 153 osoby zdrowe (kobiet 110 i mężczyzn 43) w wieku 49 do 81 lat. Obie grupy były homogenne z wyj. ilości spożywanego alkoholu, aktywności fizycznej oraz senności. Większość osób zadeklarowała, że nie jest na żadnej diecie.

Dla wyjaśnienia celów w oparciu o kwestionariusz uzyskano dane demograficzne i kliniczne, wykonano badania laboratoryjne takie jak: morfologia, lipidogram, poziom glukozy, przeprowadzono pomiary antropometryczne, a w celu oceny składu ciała

zastosowano analizę bioimpedancji oraz absorpcjometrię podwójnej energii promieniowania rentgenowskiego.

Analiza wyników dotyczy obu grup badanej i kontrolnej. Badaczka stwierdziła, że nadmierną masę ciała wykazywało 81,2% pacjentów z depresją oraz 74,5% osób grupy kontrolnej, a średni obwód talii i bioder był również wyższy w grupie chorych depresyjnych w odniesieniu do grupy odniesienia. Wszystkie przebadane osoby spełniały kryteria otyłości brzusznej wg kryteriów WHO, ale u pacjentów depresyjnych zawartość tkanki tłuszczowej w ciele i trzewnej tkanki tłuszczowej w obrębie kończyn, tułowia i obszaru androidalnego i gynoidalnego była istotnie wyższa w porównaniu z grupą osób zdrowych.

Wykorzystane analizy i prezentacje graficzne są przejrzyste, właściwe i w pełni adekwatne do przedmiotu badań.

Otrzymane wyniki Badaczka przedstawiła w 20 tabelach, 27 rycinach w końcowej części pracy. Opis wyników jest świetny - kompletny, precyzyjny i przejrzysty. Dla wykazania słuszności swych celów i hipotez badawczych Doktorantka skonfrontowała wyniki z piśmiennictwem w obszernej i dającej dowody znakomitej znajomości problemu dyskusji. Wyjaśniła zastosowane zmienne niezależne i zależne w interpretacji uzyskanych danych z podziałem w dyskusji na takie podrozdziały, takie jak: palenie papierosów, spożycie alkoholu, aktywność fizyczna, dieta, nadciśnienie tętnicze, dyslipidemia, cukrzyca, otyłość i otyłość brzuszna, osteoporoza, ale z wyważoną interpretacją wyników.

W ocenianej pracy cenne jest ujęcie wyników we wnioskach, które jest zwieńczeniem badań i analiz oraz stały się odpowiedzią na postawione 3 cele badawcze. Badaczka sformułowała 3 obszerne wnioski. Najważniejszym stwierdzeniem jest to, że pacjenci z depresją mają nasilone zaburzenia metaboliczne wymagające monitorowania czynników sercowo-naczyniowych.

Przystępując do oceny pracy pragnę na wstępie podkreślić, że stanowi znakomite źródło informacji dla psychiatrów, lekarzy POZ i dietetyków, a uzyskane wyniki badania i analizy są zgodne z założeniami pracy.

Nie mam uwag krytycznych, tylko jestem pełna uznania dla świetnie

przygotowanego programu badawczego, jak również przedstawienie wyników, a pojedyncze literówki są do usunięcia.

Znakomity wstęp z przeglądem piśmiennictwa w pełni uzasadnia podjęcie przez Doktorantkę tematu badawczego. Badaczka w sposób precyzyjny opisuje najważniejsze czynniki dotyczące ryzyka sercowo-naczyniowego i szczegółowych parametrów kardiometabolicznych. Ta część dysertacji może służyć osobom specjalizującym się w psychiatrii, jako materiał dydaktyczny.

Oceniając cele pracy, dobór materiału i zastosowane metody należy je uznać za właściwe, pozwalają analizować ważny problem badawczy. Jego zrealizowanie należało do przedsięwzięć prac i czasochłonnych, wymagających ogromnej cierpliwości i wytrwałości, dobrego przygotowania, znajomości badanej problematyki powiązania wzajemnie na siebie oddziaływujących czynników.

Pragnę podkreślić świetną i staranną analizę statystyczną oraz szatę graficzną wyników. Istotnym dla pracy i czytającej są rozdziały 4, 5 i 6 zawierające podsumowanie oraz wskazówki praktyczne dotyczące tej grupy chorych.

Dla mnie psychiatrii nowością w pracy doktorskiej był postawiony problem badawczy określony w założeniach i metodologii badania, jak również ostrożnie analizowane wyniki oraz postawione wnioski z przeprowadzonego badania.

Mogę pogratulować Doktorantce wyboru nowoczesnego, ale trudnego tematu pracy doktorskiej wymagającego dobrej współpracy z badanymi, a Panu Docentowi sprawnej Badaczki.

Przeprowadzona dyskusja udowadnia celowość tego rodzaju badań, potwierdziła przydatność wykorzystanej metodologii w pracy, co powoduje, że praca stanowi wartościową pozycję naukową dla różnych grup zawodowych związanych z opieką nad osobą z depresją.

W podsumowaniu stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska medycznych lek. Ewy Szczepockiej pt: „Parametry kardiometaboliczne u osób z depresją jednobiegunową” spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki

(Dz. U. nr 65, poz.595 z późn. zm.), to jest stanowi oryginalne rozwiązanie zagadnienia naukowego oraz dowodzi ogólnej wiedzy teoretycznej Doktorantki i umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Stawiam wniosek o

1. dopuszczenie Pani lek. Ewy Szczepockiej do dalszych faz przewodu doktorskiego,
2. wyróżnienie pracy, rekomendacje przedstawiłam w treści recenzji.

Prof. Irena Krupka-Matuszczyk

Prof. dr hab. n. med.
Irena Krupka-Matuszczyk
specjalista psychiatria
specjalista seksuolog

